

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики
Кафедра теорії літератури та зарубіжної літератури

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

ЯК СТАТИ ПИСЬМЕННИКОМ

підготовки здобувачів освіти *першого (бакалаврського) рівня*
денної форми навчання

Силабус вибіркового освітнього компонента «Як стати письменником» підготовки здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня.

Розробник: Пашук О. В., к. філол. наук, доцент кафедри теорії літератури та зарубіжної літератури

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Бортнік Ж. І.

Силабус вибіркового освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри теорії літератури та зарубіжної літератури

Протокол № 1 від 30 серпня 2025 року.

Завідувач кафедри:

Романов С. М.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	<p style="text-align: center;">Для здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня</p> <p>Галузь знань А Освіта, Спеціальність А4 Середня освіта. Предметна спеціальність А4.01 Середня освіта (Українська мова і література). ОПП Українська мова. Українська та зарубіжна література. Літературна майстерність.</p> <p style="text-align: center;">денної форми навчання</p>	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 150 год. / 5		Рік навчання 2 курс
		Семестр 4
ІНДЗ: немає		Лекції 10 год.
		Практичні (семінарські) 20 год.
		Самостійна робота 110 год.
		Консультації 10 год.
	Форма контролю: залік	

II. Інформація про викладача (-ів)

Пашук Олена Вікторівна

Науковий ступінь: кандидат філологічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент.

Контактна інформація 0501013042, 1982kitsan@gmail.com

Дні занять (покликання на електронний розклад: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>)

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу.

Силабус вибіркового освітнього компонента «Як стати письменником» складено з орієнтиром на можливість вільного проєктування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.

Предметом вивчення курсу є постать митця як творчого суб'єкта, що передбачає дослідження психології творчості, особливостей творчого процесу, формування унікального авторського голосу, вивчення можливостей творчої самореалізації та методів розвитку креативного мислення для перетворення особистого досвіду в художні образи.

2. **Пререквізити.** освітній компонент «Як стати письменником» опирається на систему знань і навичок, отриманих у шкільному курсі літератури.

3. **Мета і завдання освітнього компонента.**

Мета освітнього компонента – з'ясувати феномен літературної творчості, розвинути творчі здібності здобувача, навчити його образно мислити, трансформувати власний життєвий досвід і художню уяву в професійно побудовані тексти, що мають естетичну цінність та знаходять відгук у читача; ввести в курс сучасного літературного процесу.

На курсі «Як стати письменником» здобувачі заглянуть за лаштунки письменницької майстерні, пізнають глибше усі етапи творчого процесу – від задуму до реалізації, дізнаються про дивні звички відомих письменників та ознайомляться з найвідомішими літературними преміями. Також курс має на меті ознайомити здобувачів із секретами письма від відомих класиків, а також показати весь шлях художнього твору від чернетки до готової книги.

Вибірковий освітній компонент дає можливість не тільки познайомитися з індивідуальними історіями успіху відомих письменників, а й спробувати свої сили в оволодінні літературною майстерністю.

Спецкурс «Як стати письменником» призначений для здобувачів різних спеціальностей, які хочуть навчитися творчо мислити, або ж навіть мають бажання стати письменниками. Зміст передбачає вивчення теоретичних аспектів і практичних підходів до продуктивного засвоєння знань курсу. Значна увага приділяється творчим завданням, різним формам самостійної роботи здобувачів, їх дослідницьким пошукам, творчим семінарам, воркшопам, презентаціям і майстер-класам за участі волинських письменників. Творчі завдання спрямовані на розвиток нестандартного мислення здобувачів, максимальне використання творчості, власної уяви та фантазії. Таким чином створюються найкращі умови для особистісного самовираження.

Знання, отримані під час вивчення вибіркового освітнього компонента, допоможуть здобувачу послідовно освоїти специфіку написання різножанрових текстів. Здобувачі також навчатимуться вмінню презентувати себе і рекламувати свою творчість перед гіпотетичним читачем.

Основними завданнями вивчення дисципліни є

- поглибити знання з теорії та історії літератури;
- виявити і розвинути творчі здібності здобувачів;
- навчити практичним умінням і навичкам літературної майстерності;
- сформувати у здобувачів відчуття індивідуального художнього стилю;
- розширити літературознавчий термінологічний апарат;
- ознайомити здобувачів із проблемами специфіки літературної творчості і етапами творчого процесу, розкрити основні принципи і методи роботи з художнім текстом;
- навчити здобувачів створювати повноцінні художні тексти різних жанрів.

Soft skills:

- здатність логічно і критично мислити, самостійно приймати рішення;
- креативність;
- вміння працювати в команді;
- навички комунікації, вміння виступати перед аудиторією, лідерство;
- здатність управляти своїм часом, розуміння важливості deadline (вчасного виконання поставлених завдань).

4. **Структура освітнього компонента**

Назви тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/ Бали
Тема 1. Як стати письменником – пошук власного стилю. Дисципліна vs натхнення.	33	2	4	25	2	ДС, ІР (10 балів)
Тема 2. Хто пише: проблема авторства твору. Смерть автора. Життя як основа творчості. Автобіографізм.	33	2	4	25	2	ДБ, ІР (10 балів)
Тема 3. Структура тексту: секрети успішної історії. Еволюція літературного героя.	28	2	4	20	2	РМГ (10 балів)
Тема 4. Від ідеї до реалізації. Мистецтво саморедагування. Промоція книги.	28	2	4	20	2	ТП (10 балів)
Тема 5. Літературні премії та шлях до слави.	28	2	4	20	2	ТР, РМГ (10 балів)
Усього	150	10	20	110	10	50
Види підсумкових робіт (за потреби, на розсуд викладача, кафедри)						Бал
Творчий проєкт						50
Разом						100

Методи контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, КБ – контрольна-корекційна бесіда, Е – есей, П – виконання проєкту, ІНДЗ/ІР – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору (АТ) тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота здобувачів освіти передбачає більш ґрунтовне опрацювання лекційного матеріалу, вивчення окремих питань, що не були розглянуті в курсі лекцій (або ж розглянуті не повністю), читання й аналіз науково-критичної літератури тощо. Ефективність самостійної роботи здобувачів освіти викладач виявляє та оцінює на практичних заняттях (зокрема під час фронтального опитування, бесід, дискусій, обговорення проблемних завдань, презентації творчих завдань) та у процесі здачі заліку.

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Як стати письменником. Життя як основа творчості. Завдання 1. Опрацювати літературу: • Семків Р. Як писали класики: поради, перевірені часом. Київ: Пабулум, 2016. 236 с. 2. Обрати письменника, детально ознайомитися з його біографією,	25

	творчістю, літературно-критичними статтями, епістолярієм, інтерв'ю і від його імені сформувавши поради для початківців «Як треба писати».	
	<p style="text-align: center;">Хто пише: проблема авторства твору.</p> <p style="text-align: center;">Завдання</p> <p>1. Дати письмово відповіді на питання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Чи повинні ми знати біографію автора? • Чи змінюється наше сприйняття творів відомих письменників, які за життя вели себе не зовсім достойно? <p>2. Завдання «Автобіографія речі» (<i>Метод відсторонення</i>):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Пригадайте драматичну подію зі свого дитинства. • Опишіть її не від свого імені, а від імені неживого предмета, який був свідком (стара шафа, вікно, іграшка). <p>Мета: Використати реальний досвід (автобіографізм), але «вбити» в собі автора-очевидця, передавши право голосу об'єкту. Чи став текст від цього менш правдивим?</p>	25
3	<p style="text-align: center;">Структура тексту: секрети успішної історії.</p> <p>1. Які ви знаєте техніки сторітелінгу.</p> <p style="text-align: center;">Завдання</p> <p>Напишіть коротку історію, використовуючи техніку «Шлях героя» Джозефа Кемпбелла.</p>	20
4	<p style="text-align: center;">Від ідеї до реалізації. Мистецтво саморедагування та промоція книги</p> <p style="text-align: center;">Завдання</p> <p>1. Візьміть свій раніше написаний текст і скоротіть його на третину, не викинувши жодного важливого елемента чи деталі.</p> <p>2. Майбутня книга:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Придумати заголовок своєї майбутньої книги; • Написати її синопсис; • Зробити буктрейлер (<i>за бажанням</i>). 	20
5	<p style="text-align: center;">Літературні премії та шлях до слави.</p> <p style="text-align: center;">Завдання</p> <ul style="list-style-type: none"> • Охарактеризуйте одну з відомих міжнародних премій (генеза, умови участі, лауреати, скандали та інтриги...) • «Анатомія успіху». Дослідіть шлях до слави одного з сучасних письменників (наприклад, Сергія Жадана чи Кадзуо Ішігуро). 	24
	Разом	110

6. Індивідуальний науково-дослідницький проєкт

Індивідуальний науково-дослідницький проєкт має на меті поглибити та вдосконалити

здобуті компетентності з дисципліни. Він передбачає обов'язкову презентацію своєї роботи на підсумковому занятті в аудиторії (за умов очного навчання) або із залученням платформи відеозв'язку (за умов дистанційного навчання). Здобувач освіти повинен написати творчу роботу в тому жанрі, який сам обере (новела, есей, казка, вірш, фанфік та ін.) і підготувати її презентацію перед аудиторією. Максимальна кількість балів за творчий проєкт – 50, з яких 35 балів здобувач отримує за зміст роботи (оригінальність, відповідність жанру, грамотність), і 15 балів – за публічний виступ.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти.

Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття відповідно до розкладу та вчасно виконувати завдання практичного характеру (зокрема винесені на самостійну роботу) згідно з індивідуальним навчальним планом та силабусом освітнього компонента. Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач освіти за поточну навчальну діяльність з вибіркового освітнього компонента «Як стати письменником: основи літературної творчості», становить 100 балів.

За умов змішаного або дистанційного навчання для обміну інформацією та розміщення відповідних матеріалів функціонує VIBER-спільнота.

Політика щодо академічної доброчесності. Основні параметри академічної доброчесності включають такі позиції: висловлення власних міркувань із певних питань із посиланням на легітимні академічні джерела (статті в наукових часописах, які мають друковані версії, та затверджені відповідними інституціями); чітка диференціація власних поглядів та позицій інших дослідників, оригінальне та самостійне виконання запропонованих завдань, запобігання проявам різних форм академічного плагіату (списування, фальсифікація фактів, кількісні та якісні маніпуляції), двостороння комунікація з питань якості й доцільності контенту освітнього компонента та форм контролю. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відповідальність за порушення норм академічної доброчесності визначена [«Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки»](#) та [«Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки»](#).

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Терміни виконання практичних завдань визначено заздалегідь. Перескладання матеріалу в межах навчального плану дозволяється у разі лікарняного та за графіком узгодженого з деканатом індивідуального плану. Викладач гарантує доступність зустрічей у межах університету, а також можливість заочної комунікації та консультування (viber, ел. пошта, zoom).

Відповідно до [«Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки»](#) передбачено можливість зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти, а також дуальної освіти.

Відвідання занять. Якісне засвоєння навчальних матеріалів курсу передбачає систематичне виконання самостійної роботи та присутність на лекційних і практичних заняттях, попереднє ознайомлення із матеріалами окремих тем і підготовку до виконання завдань певного типу (презентації, написання творчих робіт). У будь-якому випадку здобувачі зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Письмові роботи. Очікується, що здобувачі виконують декілька видів письмових робіт (ІРС, розробка творчих проєктів, написання різножанрових текстів).

V. Підсумковий контроль

Формою організації підсумкового контролю знань здобувачів освіти з вибіркового освітнього компонента «Як стати письменником» є залік.

Відповідно до [«Положення про організацію освітнього процесу на першому \(бакалаврському\) та другому \(магістерському\) рівнях у Волинському національному університеті імені Лесі Українки»](#) та [ПОЛОЖЕННЯ про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки](#) оцінювання знань здобувачів освіти здійснюємо під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом. На залік виносяться основні питання, завдання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач. Обов'язковим є виконання творчих завдань: написання різножанрових текстів.

Загальна оцінка визначається як сума оцінок за виконання всіх обов'язкових видів навчальної роботи. Максимально за освітній компонент здобувач може отримати 100 балів:

- відповіді на практичних заняттях – 50 балів (макс. бал - 5);
- творчий проєкт – 50 балів.

Творчий проєкт передбачає написання роботи в одному з жанрів на вибір (есеї, новела, казка, драматичні твори, римована/неримована поезія, фанфік та ін).

До загальної кількості балів входять оцінки і за відповіді на практичних заняттях, і за написання творчих робіт в одному з жанрів (есеї, новела, казка, драматичні твори, римована/неримована поезія та ін.).

Семестровий залік викладач виставляє за умови виконання здобувачем освіти завдань, передбачених силабусом освітнього компонента. Мінімальна позитивна кількість балів – 60.

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100. Повторне складання заліку, у разі отримання незадовільної оцінки, допускається не більше двох разів: один раз викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Питання до заліку

1. Творчість і творче мислення.
2. Риси творчої особистості.
3. Психологічне трактування творчого процесу.
4. Образність художнього тексту.
5. Техніки сторітелінгу.
6. Автобіографізм у ліриці. Автор і ліричний герой.
7. Психологія творчості. Натхнення чи майстерність.
8. Літературні премії.
9. Адресат і мотивація літературної творчості.
10. Автор і читач: комунікативні стратегії.
11. Етапи творчого процесу.
12. Плагіат. Діалог письменників. Діалог культур. Інтертекстуальність.
13. Літературний твір як продукт праці письменника.
14. Від рукопису до книги: літературна праця письменника.
15. Масова і елітарна література. Критерії художності літературного тексту.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основні джерела

1. Білоус П. Психологія літературної творчості: навч. посіб. Київ : Академвидав, 2014. 214 с. (Серія «Альма-матер»).
2. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури: Підручник / За наук. ред. Олександра Галича. Київ : Либідь, 2001. 488 с.
3. Даниленко В. Лісоруб у пустелі. Письменник і літературний процес. Київ : Академія, 2008. 352 с.
4. Костенко Н. Українське віршування ХХ ст.: навч. посібник. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2006. 287 с.
5. Кицан О. Теорія віршування. Навчально-методичні матеріали зі спецкурсу «Теорія віршування». Луцьк : Вежа-Друк, 2013. 60 с.
6. Літературознавчий словник-довідник / Р. Гром'як (ред. рада). 2-ге вид., випр. і доп. Київ : Академія, 2006. 752 с.
7. Міщиха Л. Психологія творчості: навч. посібник. Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника. Івано-Франківськ : Гостинець, 2007. 447 с.
8. Парандовський Я. Алхімія слова / пер. з пол. Ю. Попсуєнко. Київ : Дніпро, 1991. 373 с.
9. Роменець В. Психологія творчості: навч. посібник. Київ : Либідь, 2004. 288 с.
10. Семенюк Г. Літературна майстерність письменника: підручник. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2012. 367 с.

Додаткові джерела

1. Гаврилов С. Всі крапки над «І» «Історією». Сторітелінг для сценаристів, письменників та блогерів. Київ: «Пабулум», 2019. 296 с.
2. Едж Крістофер. Як #писати і не лажати / Пер. з англ. Ю. Максимейко; ілюстрації Падріка Малголланда. Харків : Віват, 2021, 160 с.
3. Зборовська Н. Психологізм і літературознавство: посібник. Київ, 2003. 288 с.
4. Зінсер В. Текст-пекс-шмекс. Магія переконливих текстів. Київ : Наш формат, 2018. 288 с.
5. Йогансен М. Елементарні закони версифікації (віршування). *Кур'єр Кривбасу*. 2002. № 146. С. 125–159.
6. Кемерон Дж. Шлях митця. Духовна дорога до примноження творчості. Львів : Видавництво Старого Лева, 2017. 352 с.

7. Кицан О. Взаємодія класичного й некласичного вірша у творчості Василя Голобородька: монографія. Луцьк: Вежа-Друк, 2013. 212 с.
8. Кінг С. Про письменство: мемуари про ремесло. Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2018. 270 с.
9. Лівін М. Сторітелінг для очей, вух і серця. Київ : Наш формат, 2020. 184 с.
10. Моклиця М. Основи літературознавства: посіб. для студ. філол. ф-тів. Тернопіль : Підручники & посібники, 2002. 192 с.
11. Обиденна М. Жанр есе. Як писати есе на різні теми. Київ : Український письменник, 2020. 132 с.
12. Пахаренко В. Основи теорії літератури: Навчально-методичний посібник. Київ : Генеза, 2009. 293 с.
13. Романець В. Психологія творчості. Київ, 2001. 278 с.
14. Семків Р. Як писали класики: поради, перевірені часом. Київ : Пабулум, 2016. 236 с.
15. Семків Р. Як читати класиків. Київ: Пабулум, 2018. 278 с.
16. Цалик С. Таємниці письменницьких шухляд: детективна історія української літератури. Київ : Наш час, 2010. 347 с.
17. Шебеліст С. Теоретичні аспекти жанру есею. *Слово і час*. 2007. № 11. С. 48–56.